

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Кафедра дизайну архітектурного середовища

Індивідуальна робота з дисципліни

КОЛОРИСТИКА АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

на тему:

«Колористичне рішення громадської будівлі
(на прикладі дитячого садка в м.Київ)»

Виконала студентка
групи ДАС-65
Левицька М.В.
Перевірила
канд. арх., доц. Ковальська Г.Л.

Київ 2022

План

Вступ.....	3
1. Особливості функціонального призначення території.....	3
2. Виявлення контингенту відвідувачів дитячого садочку, аналіз відповідного психофізіологічного сприйняття кольорів.....	4
3. Встановлення прийомів гармонійного колористичного рішення фрагменту архітектурного середовища на основі аналізу функціонального призначення території. Закономірності сприйняття кольорів	5
4.Взаємодія кольору та об'ємно-просторової форми	5
5. Природно кліматичні умови.....	6
6. Етнічні особливості	6
7. Вплив штучного освітлення	7
8.Висновок.....	7
Список використаних джерел	8

Вступ

Важливість кольору в архітектурі неодноразово відзначалася діячами науки і мистецтва. Він є одним з потужних факторів, що формують комфортне візуальне середовище для людей. Архітектурномистецька та містобудівна діяльність потребує всебічного володіння кольору навіть на самих ранніх стадіях навчання молодих архітекторів, адже за допомогою кольору можна створити ілюзію величезного простору в рамках маленького формату і «звучити» неосяжні простори. Таким чином, не можна недооцінювати значення колористичної науки в архітектурі [1].

Важко назвати галузь людської діяльності, в якій колір би не займав значного положення. Цим пояснюється складний синтетичний характер науки про колір. Мова кольору для людей одночасно є художньо-естетичною і функціонально-утилітарною знаковими системами. Перша базується на символіці кольору, колірній культурі, а друга - на психофізіологічних особливостях сприйняття, реакції на колір.

Кожен окремих колір має силу впливу і певний характер впливу на людину: фізіологічний, психологічний (емоційний), символічний (інформативний), естетичний, екологічний (формотворний – в архітектурно-композиційному вирішенні). Роль кольору у нашому житті величезна. Колір – це потужний інструмент впливу, один із найпотужніших чинників, що впливають на психіку, настрої, самопочуття, зорове сприйняття розмірів приміщення також він є найпростішим і діючим способом змінити сприйняття простору, дозволяє коригувати стан людини. Інформативність кольору необхідний і невід’ємний чинник життєдіяльності людства. У колірному образі накопичується суми властивостей різних предметів і сукупність кольорів, що дозволяє кольору бути єдиною для всього людства простою мовою, на якій сам того не підозрюючи, говорить і думає кожен з нас.

1. Особливості функціонального призначення території

При аналізі колористичних рішень будівель основними факторами є: місце розташування об'єкта у функціонально-просторовій структурі міста (центр, серединна зона, периферія) та в середовищі забудови (міська магістраль або площа, набережна, вулиця, мікрорайон), містобудівна роль самого об'єкта (домінанта, акцент у ряду, рядовий елемент міського середовища), колірний контекст архітектурного чи природно-архітектурного оточення, а також

функціональне призначення об'єкта (чи житлова громадська будівля[2]).

Територія, що була обрана для аналізу - дитяче середовище, тому підбір колористичного рішення має сприяти функціональним процесам. Виходячи із цього, можна зробити висновок, що дитячий дошкільний заклад передбачає перебування дітей дошкільного віку протягом дня. Тому дуже важливо створити правильну "кольорову обстановку", що відповідає різноманітним потребам дітей і здатна запобігти дискомфорту.

Колір предмета - це одна з перших властивостей, яку дитина починає сприймати в дитинстві, саме тому створення грамотного колористичного середовища є базовим принципом проектування. Правильно підібране колірне оформлення середовища допомагатиме дитині розвиватися, надихатиме її, підтримуватиме інтерес до навколишнього світу.

Вкрай важливо, щоб навколишнє оточення і колірні рішення відповідали віку дитини та враховували вікові психологічні особливості: тільки в цьому разі простір буде створювати в дітей відчуття захищеності, свободи і природності.

2. Аналіз відповідного психофізіологічного сприйняття кольорів

Колір надає емоційні впливи, що створюють фон життєдіяльності людини, на якому будується подальший процес формування в його свідомості перцептивного і художнього образу архітектури. Колір і емоції сильно пов'язані між собою. Колір впливає на ефективність життєвих процесів, а емоційна оцінка середовища залежить від стану людини. Також він впливає на сприйняття форми, величини, вагових характеристик предметів, оцінку характеру механістичних процесів стиснення-розтягування, просторової орієнтації елементів і всієї будівлі в цілому» [2].

Щодо сприйняття кольорів дошкільнятами, то вони насолоджуються кольором як таким, він приносить їм естетичне задоволення, причому "гарними", як правило, вважаються чисті яскраві кольори: червоний, жовтий, зелений. З "некрасивим" у дітей асоціюються темні тони, такі як чорний, брудно-коричневий, темно-синій.

Одним із перших кольорів, який розпізнає немовля, є червоний колір - саме тому він є улюбленим у багатьох дітей молодшого віку (до 6-7 років). Іншим важливим кольором є жовтий - його починають розпізнавати в другу чергу, і він залишається улюбленим ще довгий час.

Колористичне рішення території дитячого дошкільного закладу отримало гаму чистих теплих кольорів, які мають властивості надавати впевненості і комфорту дитині. Дитячий садок – це своєрідний пізнавальний мікросвіт, розмаїття кольорів і форм якого повинно сприяти повноцінному розвитку дитини. При фарбуванні фасаду у контрастних відтінках було використано контрастні яскраві кольори.

3. Встановлення прийомів гармонійного колористичного рішення фрагменту архітектурного середовища на основі аналізу функціонального призначення території. Закономірності сприйняття кольорів.

Кольори сприймаються дещо інакше під впливом інших кольорів, що їх оточують. Розрізняють світлотний та хроматичний одночасні контрасти [1].

Застосування кольору в архітектурі має матеріальний характер і залежить від форми та основи на яку він наноситься. Сприйняття кольору у просторі залежить від елемента, на якому його розміщено (фасад, дах, обрамлення вікон, карниз), фактури поверхні, її положення та розміру, освітлення й оточення. Кінцевий колористичний ефект у зовнішньому середовищі залежить від багатьох чинників: власне кольору, сусідніх кольорів, забарвлення тла, джерел світла, а також індивідуальних особливостей спостерігача.

При побудові колористики архітектурного середовища було уникнено впливу додаткових кольорів один на одного, тому що при злитті вони утворюють сіру суміш. А розташовані поруч додаткові кольори підвищують свою інтенсивність. Кольорові контрасти привертають увагу спостерігача, тому їх активно використовують при влаштуванні реклами, візуальної комунікації, оздобленні вітрин магазинів.

4. Взаємодія кольору та об'ємно-просторової форми

Архітектурний підхід до організації колористичного середовища передбачає виявлення кольором форми і тектоніки будівель, підкреслення конструктивних елементів, декоративного оздоблення фасадів [1].

Перший варіант кольорової гами взаємодіє з оточуючим середовищем, не викликаючи великої уваги, проте гармонійно поєднується з ним та з природою. Підібрана гама кольорів для

першого варіанту колористичного рішення будівлі сприяє формуванню цілісного середовища.

Другий варіант навпаки акцентує на собі увагу. Споруда стає більш акцентною та цікавою, але вона також взаємодіє з оточуючим середовищем підкреслюючи його.

5. Природно кліматичні умови

Важливою складовою колористики зовнішнього архітектурного середовища є клімат і природні умови, в яких розташовані архітектурні об'єкти [1].

Великий колористичний вплив на середовище справляє сонячне випромінювання. А вплив атмосферних часток пом'якшує світлотіні та хроматичні контрасти. На фасади будівель, зорієнтовані в північному напрямку, не потрапляє пряме сонячне світло. Південні фасади, навпаки, яскраво освітлені на протязі дня, що необхідно враховувати при виборі кольорів і фактур оздоблення.

На візуалізаціях територія в м. Києві в літній період в 12:00-15:00 годинах. Можна зрозуміти як будуть виглядати кольори в даний проміжок часу. У будівлі враховані всі прийоми покращення інсоляції приміщень.

На території є багато озеленення, що гарно впливає на міський клімат, та перш за все на здоров'я дітей.

6. Етнічні особливості

При створенні колористичного середовища необхідно враховувати характерні для даного регіону сполучення та символіку кольорів, специфіку існуючої історичної забудови, що впливає на визначення фонових кольорів, композиційних акцентів, декоративних елементів [3].

Процес сприйняття кольору залежить від багатьох факторів, зокрема умов існування етносу, національної ментальності тощо.

В українській культурі добре можна прослідкувати символіку кольору та відповідально сказати, що емоційний заряд радості, подарунків та свят несе в собі червоний; чистоту, непорочність та світло – білий; природу, розвиток та життя – зелений. З синім пов'язано віддалене в просторі: сині гори, синє море.

Отже, колір в цілому сприяв формуванню у людини уявлення про дійсність відповідно до світоглядних орієнтирів етносу, його ментальних особливостей, шкали етнічних цінностей, виконуючи тим самим етнозбегіраючі функції.

7. Вплив штучного освітлення

Крім власне освітлення, світло може виконувати також композиційні завдання. За допомогою освітлення можна зонувати територію. Це може бути досягнуто різним шляхом.

Експлуатація дитячого садка відбувається в основному вдень, проте, наприклад, взимку досить рано темніє. Заклад розташований у житловому районі, що добре освітлено, додаткове штучне освітлення підкреслює кольори фасаду в темний час, задля того, щоб дітям не було страшно проходити повз і щоб виникали позитивні емоції, що спонукало б повернутися назад.

В інтер'єрі використана комбінована система освітлення. Тут загальне освітлення здійснюється вбудованими крапковими світильниками. Світильники місцевого освітлення використовуються як засіб локалізації окремих зон. Найбільш виправданим з художньої точки зору є одночасне використання для створення зорової ілюзії світла і кольору.

8. Висновок

Гармонійність поєднання кольорів залежить від знань, досвіду й інтуїції архітектора. Колір в проектуванні є одним із важливих елементів, що впливає на естетичне сприйняття інтер'єру та екстер'єру, а також підкреслює їх функціонально-ужиткове призначення. Колір характеризується трьома фундаментальними параметрами кольору такими як: відтінок, яскравість та насиченість, які дозволяють розпізнати певний елемент, а також визначити його розташування у просторі.

Також можна зробити висновки щодо основних принципів застосування кольорів у дитячих садках.

1. Як базовий колір рекомендується використовувати світлі нейтральні відтінки.

2. Кожен колір у колірній композиції має бути добре помітним, має виправдовувати свою присутність у загальній колірній гамі.

3. Необхідно враховувати вік і психофізичні особливості дітей, а також розташування об'єкта щодо сторін світу.

4. Колористичне рішення має бути цілісним: кожен колір у композиції має сприяти розв'язанню спільної колірної задачі, кольори не повинні "сперечатися" один з одним.

5. Кольори в поєднанні один з одним мають ставати виразнішими, ніж при використанні їх окремо.

Список використаної літератури

1. Г.Л. Ковальська Методичні вказівки «Колористика архітектурного середовища» 2010 р.
2. Фрилинг Г., Ауэр К. Человек-цвет-пространство. -М.:Стройиздат, 1973.
3. Шимко В.Т. Архитектурно-дизайнерское проектирование. Основы теории.-М.:СПЦ принт, 2003